

РЕШЕНИЕ

№ 3570

гр. София, 03.07.2020 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

**АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, XX КАСАЦИОНЕН
СЪСТАВ**, в публично заседание на 05.06.2020 г. в следния състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: Стефан Станчев

ЧЛЕНОВЕ: Миглена Недева

Боряна Бороджиева

при участието на секретаря Милена Чунчева и при участието на прокурора Стоян Димитров, като разгледа дело номер **834** по описа за **2020** година докладвано от съдия Миглена Недева, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 208 и следващите от Административнопроцесуалния кодекс /АПК/, вр. чл. 1, ал. 1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди /ЗОДОВ/ и чл. 285, ал. 1, второ изречение от Закона за изпълнение на наказанията и задържането под стража /ЗИНЗС/.

Образувано е по касационна жалба от Е. Д. М., изтърпяващ понастоящем наказание "лишаване от свобода" в Затвора - С., лично и от адв. И., срещу Решение № 2686 / 18.04.2019 г. на Административен съд – София град, 10 състав, постановено по адм. д. № 3231 по описа на съда за 2017 г., с което е отхвърлен предявеният от Е. Д. М. иск против Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ за присъждане на сумата от 50 000 лева като обезщетение за неимуществени вреди – болки и страдания, претърпени на 25.06.2015 г. от лоши условия в помещение за временен престой и изолация в Софийски районен съд, където е бил настанен за изчакване на времето между две дела.

Касаторът излага твърдения за неправилност на решението поради нарушение на материалния закон, съществено нарушение на съдопроизводствените правила и необоснованост, касационни основания по чл. 209, т. 3 от АПК. Твърди, че към завеждане на делото не е имал правна грамотност, и не е знаел срещу кого следва да се предяви искът. Сочи процесуално нарушение за това, че първоинстанвционният

съд не му е назначил адвокат и вероятно се е объркал като е посочил грешен ответник. Адв. И., от името на касатора сочи, че са направили искане за конституиране като ответник и на Министерство на правосъдието, но съдът не се е произнесъл по него. Твърди също, че мястото за временен престой и изолация в сградата на съда представлява и помещение за лишаване от свобода, тъй като времето, прекарано в него се счита за време на изтърпяване на наказанието, а не се удължава срокът му със срока на престой в такова. Искане се отменя на решението на едноличния състав на административния съд и връщане на делото за ново разглеждане от друг състав на съда срещу правилния ответник.

Ответникът по касация, Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“, чрез юрк. С., излага писмено становище за неоснователност на жалбата. Моли решението да бъде оставено в сила.

Представителят на Софийска градска прокуратура дава заключение за неоснователност и недоказаност на жалбата. Моли решението на едноличния състав на Административен съд – София град да бъде оставено в сила.

Касационната жалба е ПРОЦЕСУАЛНО ДОПУСТИМА като подадена в срок и от лице с правен интерес от оспорването.

Разгледана по същество, жалбата е НЕОСНОВАТЕЛНА.

Административен съд – София град, като взе предвид становищата на страните и извърши проверка на обжалваното решение на посочените касационни основания, съгласно разпоредбата на чл. 218, ал. 1 от АПК и след служебна проверка за допустимостта, валидността и съответствието на решението с материалния закон по реда на чл. 218, ал. 2 от АПК, приема за установено от фактическа и правна страна следното:

Обжалваното решение е постановено в производство по чл. 203 и следващите от АПК, вр. чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ и чл. 284 от ЗИНЗС, образувано по иск на Е. Д. М. против Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ за присъждане на сумата от 50 000 лева като обезщетение за неимуществени вреди – болки и страдания, претърпени на 25.06.2015 г. от лоши условия в помещение за временен престой и изолация в Софийски районен съд, където е бил настанен за изчакване на времето между две дела.

Ищецът е бил конвоиран до сградата на СРС за участие по две дела. Бил е настанен в помещение № 4 в сградата на съда в 10,30 ч., където е престоявал сам. Първото съдебно заседание е продължило от 11,20 ч. до 12,00 ч., а второто – от 14.30 ч. до 15,30 ч., като на 16.30 ч. е бил конвоиран обратно в Затвора – С..

Ищецът твърди, че са му причинени следните неимуществени вреди, представляващи болки и страдания, а именно: жестоко, нечовешко и унижително отношение, липса на достатъчна жилищна площ, отопление, осветление, проветряване, условия за двигателна активност, липса на хигиенно-санитарни условия, липса на вода, довели до увреждане на здравето му, психически тормоз, депресия, трайно чувство за малоценност и унижение.

Съгласно чл.845, ал.1 от ЗИНЗС, „Държавата отговаря за вредите, причинени на лишени от свобода и задържани под стража от специализираните органи по изпълнение на наказанията в резултат на нарушения на чл. 3“.

Разпоредбата на чл.3 от закона предвижда, че „осъдените и задържаните под стража не могат да бъдат подлагани на изтезания, на жестоко, нечовешко или унижително отношение“, като за нарушение се смята и „поставянето в неблагоприятни условия за

изтърпяване на наказанието лишаване от свобода или задържането под стража, изразяващи се в липса на достатъчно жилищна площ, храна, облекло, отопление, осветление, проветряване, медицинско обслужване, условия за двигателна активност, продължителна изолация без възможност за общуване, необоснована употреба на помощни средства, както и други подобни действия, бездействия или обстоятелства, които уронват човешкото достойнство или пораждат чувство на страх, незащитеност или малоценност“.

Материалноправните предпоставки, необходими за ангажиране отговорността на държавата за вреди по реда на чл. 284, ал. 1 от ЗИНЗС се обуславят от кумулативното наличие на елементите на следния фактически състав:

- 1) незаконни действия, между изброените в чл.3 от ЗИНЗС, извършени от длъжностни лица на ответника, които представляват административна дейност по смисъла на специалните ЗИНЗС и ППЗИН;
- 2) реално претърпяна от ищеца вреда; и
- 3) пряка причинно - следствена връзка между горните две.

Липсата на който и да е от тях обуславя липса на основание за ангажиране на отговорността на държавата.

Касационният състав възприема установената от първоинстанционния състав фактическа обстановка и правните му изводи.

Основното съображение на първоинстанционния съд за отхвърляне на исковата претенция е, че същата е предявена срещу ненадлежен ответник – Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“.

Тези изводи се споделят от настоящия съд.

Помещенията за временен престой и изолация, каквото е помещението в Софийския районен съд, в което лицата изчакват повикване за съдебно заседание, не са помещения, в които се изтърпява наказание „лишаване от свобода“ или се изпълняват мерки за неотклонение „задържане под стража“, съгласно глава 8 от ЗИНЗС. Съгласно чл. 41, ал. 1 и ал.2 от ЗИНЗС местата за изпълнение на наказанието лишаване от свобода са затворите, като към тях могат да се създават затворнически общежития от закрит и открит тип, поправителни домове за непълнолетни и арести, съответно като места за лишаване от свобода са определени и арестите. Помещенията за временен престой и изолация обаче не се определят от закона като места за лишаване от свобода.

При съобразяването на това обстоятелство, не намират приложение нормите на чл. 12, ал. 1, по чл. 13, ал. 2, чл. 16а от Закона за изпълнение на наказанията и задържането под стража, въвеждащи правилото, че прякото ръководство и контролът върху дейността на местата за лишаване от свобода и пробационните служби се осъществяват от Главна дирекция "Изпълнение на наказанията", следователно исковата претенция е предявена срещу ненадлежен ответник, какъвто е главна дирекция „Изпълнение на наказанията и задържането под стража“.

Посоченото помещение, в което е пребивавал ищецът на 25 юни 2015 г. се намира в сградата на Софийския районен съд, в обект на съдебната власт.

До изменението на чл. 130а от Конституцията на Република България съгласно Държавен вестник, бр. 100 от 18 декември 2015 г., имуществото на съдебната власт се управлява от Министъра на правосъдието. Местоположението и видът на помещенията за временен престой и изолация на задържани се определят при

проектирането на обектите на съдебната власт.

Съгласно § 83, ал. 2 от ПЗР на Закона за съдебната власт (ДВ бр. 28/2016г.) предоставените до влизането в сила на този закон имоти и части от имоти на Министерството на правосъдието за нуждите на второстепенните разпоредители с бюджет към министъра на правосъдието продължават да се ползват за осъществяване на дейността им и остават в управление на Министерството на правосъдието.

Съгласно чл. 22, т. 3 от У. правилник на Министерството на правосъдието (Правилника), Дирекция "Управление на собствеността" (която е част от общата администрация на министерството съгласно чл. 18, т. 4 от Правилника) осигурява поддържането и ремонта на предоставените на Министерството недвижими имоти и движими вещи. В чл. 22, т. 5 от Правилника е предвидено, че посочената дирекция организира и осигурява почистването и отговаря за санитарно-хигиенните условия в административните сгради на Министерството и прилежащите им терени.

Следователно, и към процесната дата, отговорността за поддържането на помещението в СРС, е на Министерството на правосъдието.

Предявяването на иск срещу ненадлежен ответник е основание за отхвърляне на същия, като предметът на иска се определя от ищеца.

Така постановеното решение за отхвърляне на иска срещу ненадлежен ответник е и материално законосъобразно и обосновано. Следователно, не са налице тези касационни основания за отмяната му по чл. 209, т. 3 от АПК.

За да прецени се прецени дали е налице основание за отмяна на решението и връщането му за разглеждане от друг състав на съда, следва да се направи извод дали в производството пред първоинстанционния съд е допуснато съществено нарушение на съдопроизводствените правила.

След преглед на проведеното производство, касационната инстанция приема следното:

Невярно е твърдението на касатора, че съдът е нарушил правата му, като не му е назначил адвокат.

Следва да се отбележи, че в процесното производство представляването от адвокат или назначаването на безплатен такъв по реда на Закона за правната помощ не е задължително, а съдът следва да прецени дали интересите на правосъдието налагат това.

Въпреки липсата на подобно задължение, още с първото си разпореждане по делото от 25.07.2017 г., с което съдът е указал на ищеца да отстрани сочени неясноти и нередовности в исковата молба, той е допуснал на ищеца правна помощ за подготовка на документи за завеждане на дело съгласно чл.21, т.2 от ЗПП и за процесуално представителство по чл.21, т.3 от ЗПП. Назначен е посочен от Председателя на САК адвокат – адв. И. и едва след това съдът е пристъпил към обсъждане на предмета на иска, съобразен с представената от адв. И. молба от 28.09.2017 г., с която са изпълнени от името на доверителя и – ищецът Е. М. указанията, дадени от съда за остраняване на нередовностите на исковата молба. В тази молба е посочен като ответник ГД „Изпълнение на наказанията“.

По делото е налице и молба от 20.12.2017 г. също от ищеца, чрез процесуалния му представител адв. И., в която са направени доказателствени искания и се сочи, че ответници по иска са ГД „Изпълнение на наказанията“ и Министерство на правосъдието.

Съдът се е произнесъл по доказателствените искания, но за следващо съдебно

заседание е пропуснал да конституира като ответник и Министерство на правосъдието. Именно по тази причина с Определение от 14.12.2018 г. съдът е отменил дадения ход по същество, конституирал е като ответник по делото и Министъра на правосъдието и е насрочил отново делото за разглеждане в открито съдебно заседание на 23.01.2019 г. В това съдебно заседание като процесуален представител и на двамата ответници, с пълномощно и от Главния директор на ГД“ИН“, и на Министъра на правосъдието, се явява юрк. С..

Въпреки, че съдът е конституирал като ответник и Министерство на правосъдието, именно ищцовата страна, видно от протокола от заседанието адв. И. и то в присъствието лично на ищеца Е. М., който не изразява несъгласие с изложеното от неговия процесуален представител, е възразила срещу конституирането на втория ответник на този етап, като е посочила, че всичко по делото следва да започне отново и срещу него.

Независимо че юрк. С. изрично е заявила, че не възразява по конституирането на МП този етап, доколкото разполага с пълномощно и от ГД“ИН“ и от МП, т.е. е запозната и за двамата ответници с проведеното производство и приетите доказателства, адв. И. сочи, че не следва да бъде добавян ответник. На практика с това си изявление, ищцовата страна се отказва от предходно направеното искане за конституирането на МП като ответник по делото.

При това положение и с оглед поведението на ищцовата страна съдът правилно е уважил искането и е заличил като втори ответник по делото конституирания от него такъв Министерство на правосъдието.

Съдът правилно е посочил, че с оглед диспозитивното начало ответникът се определя от ищеца по спора, както и че не е налице пречка ищецът да предяви отделен и самостоятелен иск и срещу Министерство на правосъдието, което е било напълно възможно тъй като искът не е бил погасен по давност към онзи момент.

Следва да се обърне внимание, че към момента на приключване на съдебното дирене по делото 23.01.2019 г. не е било в сила изменението в чл.205 от АПК, прието с ДВ, бр.94 от 2019 г., поради което съдът не е имал задължение да указва на ищеца срещу кого следва да насочи иска си и да му даде възможност да отстрани тази нередовност или да заяви, че поддържа иска си срещу първоначалния ответник / нова чл.250, ал.2 от АПК/. Следователно, не е налице процесуално нарушение от страна на първоинстанционния съд в тази насока.

Всъщност, на практика, и при конституирането от съда на правилния ответник, същият е бил заличен именно по настояване на ищцовата страна, с което следва да се приеме, че именно ищецът е настоявал процесното производство да продължи само срещу първоначалния ответник.

При горните съображения, съдът приема, че не е налице и съществено нарушение на съдопроизводствените правила, което да води до отмяна на решението по чл.209, т.3 от АПК и връщането му за ново разглеждане от друг състав на съда.

Поради съвпадане на крайният извод на настоящия касационен състав с този на първоинстанционния съд за отхвърляне на исковата претенция, касационната жалба следва да бъде оставена без уважение, а постановено решение – оставено в сила.

По тези съображения, касационният състав намира, че не се установяват твърдените в жалбата нарушения на първоинстанционния административен състав, представляващи касационни основания за отмяна на решението, и жалбата следва да бъде отхвърлена.

Предвид горното и на основание чл. 222, ал. 1 от АПК, вр.чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ и чл.

РЕШИ:

ОСТАВЯ В СИЛА Решение № 2686 / 18.04.2019 г. на Административен съд – София град, 10 състав, постановено по адм. д. № 3231 по описа на съда за 2017 г., с което е отхвърлен предявеният от Е. Д. М. иск против Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ за присъждане на сумата от 50 000 лева като обезщетение за неимуществени вреди – болки и страдания, претърпени на 25.06.2015 г. от лоши условия в помещение за временен престой и изолация в Софийски районен съд, където е бил настанен за изчакване на времето между две дела. Решението е окончателно и не подлежи на обжалване и протест.

Председател:

2.

Членове: 1.